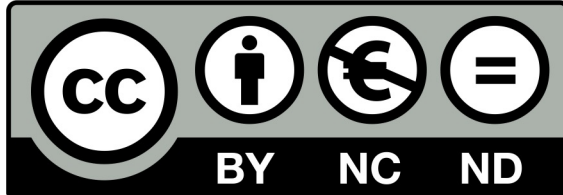

PSYCHOLOGISCH GEDRAGSONDERZOEK (Winkel)straten Peuken Ingrepen

Licentie

Dit verslag is beschikbaar onder licentie CC BY-NC-ND 4.0 – Naamsvermelding - Niet commercieel - Geen afgeleide werken 4.0 Internationaal.

Meer informatie over de licentie CC BY-NC-ND 4.0 vindt u hier: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.nl>

Dit betekent dat:

Het u vrij staat:

- **Te delen** – het werk kopiëren, verspreiden en doorgeven via elk medium of bestandsformaat.

Onder de volgende voorwaarden:

- **Naamsvermelding** – U moet de maker van het werk vermelden, een link naar de licentie plaatsen en aangeven of het werk veranderd is. U moet deze informatie op redelijke wijze vermelden, maar niet zodanig dat de indruk wordt gewekt dat de licentiegever instemt met uw werk of uw gebruik van het werk.
- **Niet commercieel** – U mag het werk niet geheel of gedeeltelijk gebruiken voor commerciële doeleinden.
- **Geen afgeleide werken** – Als u het werk hebt geremixt, veranderd of op het werk hebt voortgebouwd, mag u het veranderde werk niet verspreiden of ter beschikking stellen.
- **Geen aanvullende restricties** – U mag geen juridische voorwaarden of technologische voorzieningen toepassen die anderen er juridisch in beperken om iets te doen wat de licentie toestaat.

Aanbevolen vermelding: [Behaven & Égérie Research. \(2021\). Psychologisch gedragsonderzoek. \(Winkel\)straten. Peuken. Ingrepen.](#)

Over dit document

In het kader van het psychosociale onderzoek naar openbare netheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn meerdere combinaties van plaatsen en prioritair te behandelen afval geïdentificeerd.

Voor elk van deze combinaties is een workshop gehouden om samen met de belanghebbenden ingrepen te definiëren en te beoordelen die de beste kans maken om netheidsgedrag aan te moedigen of slordige gedragingen tegen te houden.

Dit document vat de workshop samen die ging over **peuken in de (winkel)straten**.

(Er zijn een aantal aanvullende en gedetailleerde documenten waarnaar op het einde van dit document wordt verwezen.)

Situatie ter plaatse

© Égérie Research.

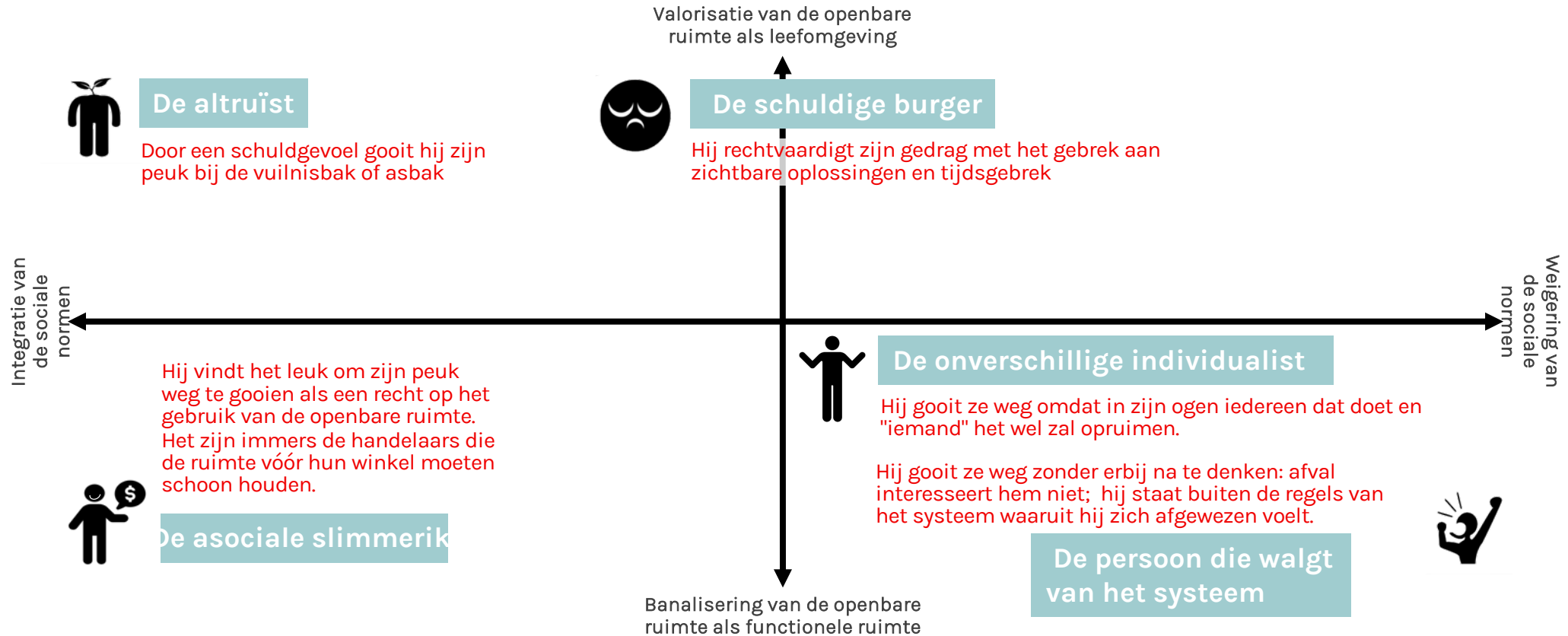
Gewenst gedrag

Deze workshop ging over de definitie van gedragsingrepen waarmee het onderstaande gewenste gedrag **in de (winkel)straten** kan worden aangemoedigd:

- Soort afval: **peuken**
- Doelgroep: **iedereen**
- Gewenst gedrag: **peuken in de asbakken/vuilnisbakken gooien**

Vervuilersprofielen

Voor deze combinatie zijn verschillende **vervuilersprofielen** bepaald:

Geïdentificeerde hindernissen

En de volgende **hindernissen** zijn bepaald, die goed weggooigedrag verhinderen:

Hindernissen met betrekking tot CAPACITEIT	Hindernissen met betrekking tot OPPORTUNITEIT	Hindernissen met betrekking tot MOTIVATIE
<ul style="list-style-type: none"> • Onzekerheid over wat als afval wordt beschouwd • Gebrek aan inzicht in de impact van gebrek aan netheid op het milieu	<ul style="list-style-type: none"> • Vuilnisbakken die ontbreken, slecht geplaatst zijn, in slechte staat zijn of overvol zijn • De peuk niet bij zich kunnen houden • Onmiddellijke aanwezigheid van gelijken (voor jongeren)	<ul style="list-style-type: none"> • Gebrek aan zin voor persoonlijke verantwoordelijkheid • Afstand tot de werknemers van de openbare netheid • Drang om ze op het moment zelf weg te gooien wegens gebrek aan tijd of oplossing • Schrik om bestaande vuilnisbakken in brand te steken • Banalisering van het weggooien van afval waarvan de impact kleiner wordt geacht • Gebrek aan netheid als gewoontegedrag (vergetelheid, onachtzaamheid, automatisme)

Workshop met de belanghebbenden

Om deze hindernissen weg te werken, zijn eerst **gedragsingrepen** geselecteerd. Die werden vervolgens samen met de experts van de belanghebbenden* van de openbare netheid in het gewest gedefinieerd en beoordeeld :

Mise en avant des conséquences (locales)	
Intervention	Les gens ne considèrent pas forcément la situation dans son ensemble lorsqu'ils prennent une décision
Considération	Comment les aider à prendre conscience des conséquences de leurs actes, qu'elles soient liées à l'environnement, à la dimension sociale ou sur le personnel de propreté ?
Comment l'appliquer dans notre contexte ?	

© Behaven.

* Net Brussel, Leefmilieu Brussel, de gemeenten, VSSN, Shopera, Be WaPP, MIVB, City TOOLS, IBSA en het kabinet van Maron.

Concrete ingrepen (1/2)

Wat heeft geleid tot onderstaande **concrete ingrepen** op basis van het **Behaven-model**:

COMMUNICATIE	
Over de aard van het afval	<ul style="list-style-type: none"> • Mensen in peukenpakken lopen in de wijken rond om aan de problematiek te herinneren • Affiche om eraan te herinneren dat peuken afval zijn • Om de mensen te sensibiliseren teams van netheidsagenten tegen het roken in de stijl van 'Ghostbusters' oprichten en hun acties op sociale media delen
Over het juiste gedrag	<ul style="list-style-type: none"> • Affiches die aan het goede gedrag herinneren wanneer de zomer eraan komt
Over het respect voor de plaatsen	<ul style="list-style-type: none"> • Affiche die de mensen verzoekt om de plaatsen te respecteren
Over de gevolgen van slecht gedrag	<ul style="list-style-type: none"> • Sensibiliseren met een affiche van een kind 'dat een peuk opeet' • Grote stickers op de grond die aangeven hoe vervuilend een peuk is • Affiche over de kwalijke gevolgen van peuken voor vogels
DIENSTVERLENING	
Draagbare asbakken	<ul style="list-style-type: none"> • Ter beschikking stellen van zakasbakjes/draagbare asbakken aan tramhaltes, uitgangen van evenementen (kunnen door de schoonmakers worden uitgedeeld)

Concrete ingrepen (2/2)

Wat heeft geleid tot onderstaande **concrete ingrepen** op basis van het **Behaven-model**:

SIGNALISATIE	
Bij de vuilnisbakken (voor peuken)	<ul style="list-style-type: none"> • Een bord dat duidelijk uitlegt hoe een peuk moet worden weggegooid • Net boven de vuilnisbakken een affiche aanbrengen met een paar 'strengere' ogen
In de omgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Borden met de richting naar en afstand tot de dichtstbijzijnde vuilnisbakken voor sigaretten • Een bord dat zegt dat de meeste rokers zich op die plaats goed gedragen
INFRASTRUCTUUR	
Vuilnisbakken	<ul style="list-style-type: none"> • Vloerasbakken plaatsen • Aan vuilnisbakken gelijkde asbakken plaatsen
Rokersplaatsen	<ul style="list-style-type: none"> • Zorgen voor rokersplaatsen met schone asbakken • Vuilnisbakken voor sigaretten en rookzones voorzien in de buurt van drukbezochte plaatsen
Ingreep van het personeel	<ul style="list-style-type: none"> • Onderhoud van de vuilnisbakken voor sigaretten • Opleiding van netheidsagenten zodat ze burgers kunnen verbaliseren/sensibiliseren

Meer informatie

Dit zijn de te raadplegen documenten, in deze volgorde:

Projectaanpak

Een one-pager die het voor dit project gevolgde proces visueel weergeeft en uitlegt

Overzicht van de wetenschappelijke literatuur

Een verslag met de inzichten volgens de drie dimensies van het gebruikte wetenschappelijke model

Kwalitatief en etnografisch onderzoek

Veldanalyse dankzij bezoeken ter plaatse, om mindmaps te maken die het gebrek aan netheid in de stad per zone en per sociaal en ook deugzaam gedrag voorstellen

Gesprekken met experts in netheid

Een twintigtal gesprekken van één uur voeren met verschillende profielen, namelijk werknemers van Net Brussel, gemeenten en organisaties die op het grondgebied samenwerken

Geïntegreerd overzicht van de hindernissen en facilitators

Een samenvattend overzicht van de hindernissen en facilitators volgens de drie dimensies van het wetenschappelijke model

Prioritering van plaatsen en afval

Een indeling en kwalificatie van de diverse plaatsen en soorten afval

Verslagen van workshops

Dit document, dat voor de overeenstemmende combinatie plaats-afval de concrete ingrepen voorstelt die bepaald zijn in samenwerking met de experts van de belanghebbenden

Geïnteresseerd? Neem contact op met Sara Dodemont:

sara.dodemont@arp-gan.be

ALAIN
AFFLELOU

OVER BEHAVEN

Behaven is een B Corp-gecertificeerde onderneming die oplossingen voor gedragswijziging ontwikkelt die de doeltreffendheid van uw programma's optimaliseren en aanmoedigen om actie te ondernemen.

CONTACT

Fred Dorsimont
Mede-oprichter en algemeen directeur
0476 01 01 05
fred@behaven.com
www.behaven.com

Behaven **ÉGÉRIE RESEARCH**
MARKETING & STRATEGY

OVER ÉGÉRIE RESEARCH

Onze missie is het verzamelen van opinies, suggesties en standpunten van de consumenten en uw klanten. Zo kunnen we uw merkbeloftes activeren én ze in de juiste richting sturen: de consument is Egeria, uw muze!

CONTACT

Joelle Liberman
Mede-oprichter, sociologe
jliberman@egerie-research.be
0495 25 85 80
<https://www.egerie-research.be>